

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Mozsolits Ügyvédi Iroda (....., ügyintéző: dr. Mozsolits Beáta ügyvéd), dr. Lele István jogtanácsos (felperes címe) és az INTERINNO Szabadalmi Iroda (..... ügyintéző: Várnai Anikó szabadalmi ügyvivő) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a dr. Kutni Anikó ügyvéd (.....) és az S.B.G. & K. Szabadalmi és Ügyvédi Iroda (....., ügyintézők: Derzsi Katalin és ifj. Szentpéteri Ádám szabadalmi ügyvivők) által képviselt alperes neve (.....) alperes ellen szabadalombitorklás megtörténtének megállapítása és egyéb igények iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. május 19. napján kelt, 3.P.21.627/2009/21. sorszámú ítélete ellen a felperes 22. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 400 000 (Négyszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte 618 750 forint perköltség megfizetésére.

A tényállás szerint a felperes részjogosultja a ...18-ai elsőbbségű lajstromszámú „Diabetikus, korpamentes készliszt, lisztkeverék és adalékkeverék, továbbá eljárás felhasználásukkal sütőipari termékek, különösen kenyér, péksütemény és egyéb sütemények előállítására" című szabadalomnak, amelynek főigénypontjait ismertette. Az 1. főigénypont szerint az oltalom alatt álló találmány: „Diabetikus, korpamentes készliszt vagy lisztkeverék sütőipari termékek, különösen kenyér, péksütemény, sütemények előállításához, azzal jellemezve, hogy a lisztkeverék vagy készliszt 30-80 t% búzalisztet, 15-40 t% gluténlisztet, 2-10 t% guarlisztet és adott esetben 5-15 t% rozslisztet, valamint ismert sütőipari íz-, aroma-, állományjavító és egyéb adalék anyagokat tartalmaz". A 3. főigényponttal védett találmány a következő: „Adalékkeverék korpamentes diabetikus sütőipari termékek, különösen kenyér, péksütemény, sütemények előállításához, azzal jellemezve, hogy az adalékkeverék 20-60 t% gluténlisztet, 4-30 t% guarlisztet és adott esetben 5-25

t% rozslisztet, valamint kívánt esetben ismert sütőipari íz-, aroma-, állományjavító és egyéb adalék anyagokat tartalmaz." A szabadalom 2-es és 4-es főigénypontjai sütőipari termékeknek az 1-es igénypont szerinti lisztkeverék, illetve a 3-as igénypont szerinti adalékkeverék alkalmazásával történő előállítási eljárásait védik.

A felperes tiszttechnológiai laboratóriumában dolgozott 2005. május 3-tól K. R., aki munkaviszonya megszűnését követően, 2008. augusztus 1-én megalakított az alperesi céget.

Tényként állapította meg az elsőfokú ítélet, hogy az alperes által gyártott Natur-Diab diabetikus, illetve DI-AD-ALK kenyérliszt keverék teljes kiőrlésű bio búza (BBTK-200) tartalommal nevű termék összeállítása a következő: 9,99% teljes kiőrlésű bio búzaliszt (BBTK-200), 49,95% búzaliszt (BL-55), 20,38% gluténliszt, 6,19% guarliszt, 8,79% rozsliszt (RL-90), 4,7% só, aszcorbin, kovász.

A felperes pontosított keresetében a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.) 35. § (2) bekezdése megjelölésével annak megállapítását kérte, hogy az alperes a Natur-Diab diabetikus kenyérliszt bio búza tartalommal („C” termék), a Natur-Diab pizza lisztkeverék bio búza felhasználásával („D” termék) elnevezésű termékei, valamint a DI-AD-ALKL készítmény („E” termék) azonos összetételű a szabadalma 1. és 3. igénypontjában meghatározott találmányával és ezzel szabadalom-bitorlást valósít meg. Jogkövetkezményként elégtételadást is igényelt, míg a kártérítés vonatkozásában jogfenntartással élt. Álláspontja szerint az alperes termékében alkalmazott BBTK-200 jelű bio búzaliszt nem jelent eltérést az igénypont szerinti BL-55 jelű búzalisztól, az alperesi lisztkeverék egyéb összetevői pedig megegyeznek a találmány szerintivel. Kiemelte, hogy az igénypontban szereplő „korpamentes” jelző pontatlan, mivel a legfinomabb liszt is tartalmaz korpát, a helyes megfogalmazás valójában a „korpaadaléktól mentes”. Ennek alátámasztására csatolta a Magyar Szabadalmi Hivatal Iparjogvédelmi Szakértői Testületének szakvéleményét.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta. Hivatkozott arra, hogy 2009. március 24-én leállította a kifogásolt készítmények gyártását, ami az egy nappal későbbi peren kívüli egyeztető tárgyalásról készült jegyzőkönyvben is szerepel. Erdemben cáfolta, hogy bitorlást követett volna el, mivel a felperesi szabadalmaztatott készítmény hangsúlyozottan „korpamentes”, és bio összetevőt sem tartalmaz, ezzel szemben az ő terméke teljes kiőrlésű, vagyis korpa tartalmú biobúzáat is feltüntet. A korpataartalom markáns eltérést okoz, az ő terméke nem tekinthető korpamentesnek, az igényponti „korpamentes” jelzőtől nem lehet eltekinteni, az a szabadalom oltalmi körének megengedhetetlen kibővítését jelentené.

Az elsőfokú bíróság a keresetet nem találta alaposnak.

Jogi indokolásában az Szt. 35. § (1) bekezdése alapján kifejtette, hogy a jelen jogvita elbírálásánál az alperes ismert lisztkeverékét kell a szabadalom

igénypontjaival összehasonlítani. Mivel az alperes Natur-Diab lisztkeverék termékei közül a kenyérliszt összetétele volt ismert a komponensek arányaira is kiterjedően, amely DI-AD-ALK elnevezéssel is szerepelt, ezért a „C” és az „E” jelű alperesi termékeket értékelte, a „D” jelű pizza lisztkeveréknek azonban - az összetevők százalékos arányának meghatározása hiányában - a bitorló volta nem volt vizsgálható.

Idézte az Szt. 24. § (1-4) bekezdését, valamint a 60. § (2) bekezdését, és rámutatott arra, hogy a szabadalmi oltalom terjedelmének a feltárása során az igénypontokat kell vizsgálni és azokat a leírásban és a rajzban kinyilvánított elemek alapján kell értelmezni. A szabadalmi oltalom olyan termékre vagy eljárásra terjed ki, amelyben az igénypont összes jellemzője megvalósul.

Kifejtette, hogy a felperesi szabadalom tárgya korpamentes sütőipari termék előállítása. Az 1. igénypont szerinti készliszt vagy lisztkeverék egyebek mellett 30-80 t% búzalisztet tartalmaz, de a 3. igénypont szerinti adalékkeverékhez is BL-55 búzalisztet kell keverni. Mivel a felek között vitatott volt a „korpamentes” és a „búzaliszt” fogalom, ezért azt az elsőfokú bíróság értelmezte. Abból indult ki, hogy a találmány célja olyan sütőipari fehértermékek előállítása cukorbeteg részére, amelyhez az emészthető szénhidrát tartalom csökkentését rostdúsítás nélkül érik el, szemben a szénhidrát csökkentés egyik ismert módjával, amikor lisztbe nem vagy nehezen emészthető szénhidrátokat, leggyakrabban korpát kevernek. A korpa bevitele a lisztbe azonban rontja a termék élvezeti értékét, ízét és a színét, ezért elvárás volt a beteg részéről a fehér szín és a zsemle, kiflire emlékeztető íz is.

Részletesen ismertette a búza őrlésének folyamatát, aminek során a magbelső (melynek porrá őrlésével keletkezik a liszt) és a korpa (a mag őrölt héja, és egyéb külső rétegek) szétválasztása történik. Kitért a lisztfajták minőség szerinti osztályozására is, eszerint a legfinomabb a BL 55 jelzésű finomliszt, ami héjrészt gyakorlatilag nem tartalmaz, azt követi a BL 80 fehérkenyérliszt, majd a BL 112 félféher kenyérliszt, végül a teljes kiőrlésű búzaliszt/Graham-búzaliszt.

Az elsőfokú bíróság a szabadalmi leírás részét képező 12 példából kiindulva, figyelemmel a találmányok tárgyára, céljára, és a korpával történő rostdúsítási eljárásoknak kifogásolt módjaira is, arra a következtetésre jutott, hogy az oltalom legfeljebb a BL-55 jelű finomliszt korpatartalmának megfelelő búzaliszttal készült készlisztre és adalékkeverék ilyen liszttel történő sütőipari felhasználására terjed ki.

Ennek alapján kiszámolta az elsőfokú bíróság, hogy a találmányok szerinti megoldásokban legfeljebb milyen, búzából származó korpatartalom lehet.

Megállapította, hogy az 1. igénypont felperes által vizsgálni kért, rozsot is tartalmazó változatában a gluténliszt, guarliszt, a rozsliszt és adalékanyagok megadott arányára figyelemmel a felperesi („A” és „B” készítmények) lisztkeverékben maximum 72,5 % búzaliszt lehet, amelynek korpatartalma - a BL-55-ös liszt 1 %-os korpatartalmával számolva - 0,725 %. Ezzel szemben az alperesi „C” és „E” jelű kenyérlisztben lévő 2,048 % korpatartalom majdnem háromszorosa a felperesi

találmány búzalisztból származó korpatartalmának, ezért a „C” és „E” jelű alperesi termékek kívül esnek az 1. igénypont oltalmi körén, függetlenül attól, hogy az igénypontnak a korpamentes, illetve a 30-80 t% búzaliszt jellemzőn kívüli többi jellemzője az alperesi termékre ráolvasható.

A 3. igénypont kapcsán azt fejtette ki, hogy az igénypont tárgyi köre szerint az adalékkeverék korpamentes sütőipari termékek előállítására való. A leírás alapján nem lehet olyan tág oltalmi kört tulajdonítani a 3. igénypontnak, mintha az adalékkeveréket bármilyen korpatartalmú búzaliszthez hozzá lehetne keverni, ennél fogva az alperes sérelmezett terméke kívül esik a 3. igénypont oltalmi körén is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatásával a keresete szerinti döntés meghozatalát kérte.

Megítélése szerint az ítélet nem helytállóan állapította meg, hogy a szabadalom 1. igénypontjának oltalmi körén kívül esnek az alperes által forgalomba hozott termékek, különösen a „C” és „E” jelűek. Nem helytálló az sem, hogy a „D”-vel jelölt pizza lisztkeverék esetében a lisztkeverék bitorló volta nem volt vizsgálható, mivel az iratban nincs meghatározva százalékosan az összetevők aránya.

Fellebbezésében táblázatban hasonlította össze az 1. igénypont szerinti termék összetételét az „E” és „D” jelű saját termékeinek összetételével. A találmányban és az alperesi termékekben előforduló lisztok korpatartalmának összehasonlításából olyan következtetést vont le, hogy a valóságban nem létezik olyan keverék, amelynek a korpatartalma 0 %-ék lenne, tehát a „korpamentes” jellemző csak azt jelentheti, hogy a védett keverék hozzáadott korpaadalékokat nem tartalmaz. Sérelmezte továbbá, hogy a felkérésére a Magyar Szabadalmi Hivatal Iparjogvédelmi Szakértői Testülete által adott szakvélemény vonatkozó megállapításait az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe. Az 1. igénypont szerinti jellemzőket a készítményekkel összehasonlítva az állapítható meg, hogy a tárgyi körüli jellemzők ráolvashatók az alperesi készítményre, mert diabetikus célra készülnek és hozzáadott korpát nem tartalmaznak. A diabetikus célt az alperes úgy valósítja meg, hogy a keverékben a találmány szerinti adalékanyag elegyet alkalmazza.

A fellebbezés kitért arra is, hogy a készítmények diabetikus voltát az alperes a 3. igénypont szerinti adalékanyag elegy felhasználásával biztosítja, vagyis a forgalomba hozatalt célzó ajánlatával bitorolja a 3. igénypontot is.

Fellebbezésének szóbeli kiegészítésében azt emelte ki, hogy az alperesi termékre ráolvasható az igénypont összes jellemzője. Ismét megvilágította, hogy kétféle korpa létezik, van étkezési korpa és van lisztkorpa, amely a mag héjrészből származik. A perbelinél korábbi elsőbbségű lajstromszámú szabadalom alapján gyártott termékek a magas korpatartalom miatt csökkent élvezeti értéket képviseltek.

A fellebbezési ellenkérelemmel összefüggésben utalt arra, hogy az abban említett újabb bejelentés nem vehető figyelembe. A bejelentés nem búzalisztra hanem általában gabonalisztra vonatkozik, de ettől függetlenül a jövője még ismeretlen.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

Hangsúlyozta, hogy „E” jelű terméke a felperes példáiban szereplő lisztkeverékekénél magasabb korpatartalmú. Kiemelte továbbá, hogy a „korpamentes” kifejezést nem lehet a felperes által szószerinti értelemben használni.

Csatolta a felperes későbbi elsőbbségű, ügyszámú bejelentésének közzétételi oldalát, e-lajstromkivonatát, közzétételi példányának másolatát annak alátámasztására, hogy a bejelentés visszautalt a perbeli szabadalomra, kiemelve, hogy itt búza fehérlisztből készült lisztkeverékről és az abból készíthető termékekről van szó.

Fellebbezésének szóbeli kiegészítésében arra is hivatkozott, hogy még a legnagyobb korpatartalom melletti számítás esetén is csak 1% korpa lehet a felperesi termékben, de ha az 1. igénypontban írt százalékos összetevőket vesszük figyelembe, maximális búzaliszt tartalom mellett 1,3% korpatartalom állapítható meg, az alperesi termék 2,4 %-os korpatartalmával szemben. Ez az eltérés a sütőiparban nagy különbségnek számít.

A szakvélemény figyelmen kívül hagyásával kapcsolatban hangsúlyozta, hogy két szakvélemény volt, az egyiket maga a felperes kérte figyelmen kívül hagyni, a másodikat, az Iparjogvédelmi Szakértői Testület véleményét az elsőfokú bíróság tette félre.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a helytállóan megállapított tényállásból okszerűen levont következtetéssel utasította el a felperes keresetét, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helyes indokaira tekintettel, helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság a helytállóan felhívott jogszabályi rendelkezések alapján megfelelően választotta meg vizsgálati szempontjait.

Helyesen emelte ki az Szt. 24. § (1) bekezdését, amely szerint az oltalom terjedelmét az igénypontok határozzák meg, amelyeket a leírás és a rajzok alapján kell értelmezni, és megfelelően fogalmazta meg azt a követelményt is, hogy az oltalom az Szt. 24. § (2) bekezdése szerint csak olyan termékre vagy eljárásra terjed ki, amelyben megvalósul az igénypont összes jellemzője. Rámutatott ugyanakkor arra is, hogy az igénypontok tartalmát nem lehet kizárólag a szó szerinti értelemre korlátozni, de az igénypontoknak olyan jelentést sem lehet tulajdonítani, mintha azok csupán iránymutatást adnának a szakember számára. Az oltalmi kör

terjedelmét illetően megalapozottan hangsúlyozta, hogy az Szt. 24. §-ában foglaltak az igénypontoknak túl szűk vagy túl tág értelmezése között olyan középhelyzetet határoznak meg, amely egyaránt biztosítja a bejelentőnek a méltányos oltalmat és a harmadik személyeknek az ésszerű jogbiztonságot. Az Szt. 60. §-ának (2) bekezdése alapján helytállóan indult ki abból, hogy csak az a termék állhat oltalom alatt, ami a leírásban és a rajzban ki van nyilvánítva, de nem áll fenn olyan kötelezettség, hogy a bitorlás megállapításához mindent jellemzőt igényelni kellene, ami a leírásban és a rajzban ki van nyilvánítva.

Ezeknek az elveknek a mentén helyesen tárta fel az 1. és a 3. igénypontok tartalmát és megfelelő okból hagyta a vizsgálaton kívül az alperesi pizza lisztkeveréket az elsőfokú bíróság. A Fővárosi Ítéltábla egyetértett azzal a következtetéssel, hogy az alperesi termékben lévő korpataartalom - a maximális búzaliszt tartalom mellett is - durván kétszerese az 1. igénypont szerinti megoldás korpataartalmának. Elfogadva azt az alperesi fellebbezési érvelést, hogy ez a mérték az adott iparágat tekintve jelentős különbség, nem volt jogszabályi lehetőség a szabadalombitorlás megállapítására. Osztotta az álláspontját abban is, hogy a 3. igénypont szerinti adalékkeverék korpamentes termékekre szűkítette az oltalmi kört, ezért az alperesi termék kívül esik az oltalmi körön. Helytálló indokaihoz továbbiakat hozzáfűzni szükségtelen.

A szakvélemény(ek)e)t illetően osztható az alperesi álláspont abban a részében, hogy az első „magán”-szakértői vélemény megállapításait a felperes is kérte figyelmen kívül hagyni, de részben alapos az a felperesi felvetés, hogy a második szakvéleményben foglaltakat az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, és ezt az álláspontját nem is indokolta.

A Pp. szakértőkre vonatkozó rendelkezéseinek a 2006. január 1-jétől hatályos módosítását követően (2005. évi XLVIII. törvény) megszűnt a korábbi különbségtétel a bíróság által kirendelt és a fél megbízására eljáró szakértők szakvéleményének a bíróság általi értékelése tekintetében. Emiatt alappal nem lehet hivatkozni arra, hogy valamely szakértő véleménye félretehető vagy csekélyebb súlyú lenne pusztán azért, mert nevezettet nem a bíróság rendelte ki. A bírósági ítélet indokolásának ki kell térnie a fél által megbízott szakértő véleményének értékelésére is. Ebben az ügyben azonban az elsőfokú bíróság, bár valóban nem ismertette és értékelte a szakvéleményben írtakat, a saját számítása, illetve az igénypontok helyes értelmezése alapján jutott a felperesi állásponttal egyező szakvéleménytől eltérő álláspontra, és annak alapos és meggyőző indokát is adta. Így az indokolásnak ez a hiánya az ügy érdemét nem befolyásolta, ezért a másodfokú bíróság nem látott okot az ítéletnek a Pp. 252. §-a szerinti megalapozatlanság okából történő hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítására.

A másodfokú bíróság az alperes által hivatkozott bejelentési eljárás anyagának annyiban tulajdonított jelentőséget, amennyiben ott a feltaláló visszautalt a jelen perbeli szabadalom vonatkozásában a búzaliszt termékekre. A bejelentésnek ez a

megjegyzése viszont alátámasztotta, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan számolt a BL-55 jelű liszttel.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság egyetértve az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és indokaival, nem látott okot az ítélet megváltoztatására.

A Fővárosi Ítéltábla a pervesztes felperest másodfokú költség viselésére kötelezte [Pp. 239. §, 78. § (1) bekezdés]. A kettős jogi képviselettel kapcsolatos megbízási díj és számla alapján, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja szerint megállapítható összeget a (2) bekezdés alapján mérsékelte, a kifejtett tevékenységre figyelemmel. Az összeg tartalmazza a rendelet 4/A. § szerinti áfát.

, 2011. március 10.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Fülöp Györgyi s.k.
előadó bíró

. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző